

AUTOR LOCAL

Assaig de càntic al meu temple

Mar Bosch Oliveras
Escriptora

Fotografia de Sílvia Poch

Estimo Girona perquè és la meva ciutat de partida i Vilablareix perquè és el meu poble d'acollida. Nascuda a Sant Narcís, peixada entre l'Eixample i el Barri Vell, amb la Carles Rahola com a punt d'ancoratge amb la meva feina i la biblioteca de la Casa de Cultura com a connexió amb la meva nostàlgia. Amb les coses tristament perdudes. També m'he mogut (soc una GPPE: gironina profunda, però exploradora) i he trobat companyonia a la biblioteca lu bohigas de Salt, prop de la Coma Cros. I d'allà he après de la gent de la Vila que ens fa de veïna i de mirall. Segurament per això, estic acostumada a entendre les biblioteques com un eix central de la vida col·lectiva que voldríem i del caràcter de cada poble i de cada barri on nien. Un refugi espiritual. Un temple on sentir-se petit i alhora molt gran. On creure que això també és ser humà.

Quan fa quinze anys vaig anar a viure a Vilablareix, em preguntava si hi arrelaria. Ara sé que una de les coses que m'ha fet sentir del lloc —a banda de la família que hi hem construït— ha estat, precisament, la presència dels llibres.

Potser perquè vinc de "ciutat" o perquè he treballat en biblioteques vives i amb història, m'entristeix el fet de trobar qui, davant d'una biblioteca nova, es pregunta si realment calia fer-la tan gran. Si era necessari destinar tants metres quadrats i recursos a un lloc on —diuen— només hi van quatre gats (entre els quals no s'hi compten, és clar). Però potser, en aquesta observació, hi ha una confusió de base: les biblioteques no són aparadors d'afluència, sinó fonaments de civilització. Ep! Que si fossin aparadors d'afluència voldria dir que tenim una civilització —com deia Espriu— neta, i noble, culta, rica, lliure, desvetllada i feliç! Podríem fer la mateixa inferència amb l'afluència a les esglésies i els seus quatre gats (vells) i no per això les tanquem. M'agrada pensar que tot cau pel seu propi pes i s'alça per servir a qui ho necessita. I tothom, tothom, necessita el consol de la fe en la bella cultura.

A Vilablareix, l'edifici de la nova biblioteca no només té aquest caràcter de temple. No només és bonic, és pertinent. Situada dins l'entorn de Can Gruart, equipament cultural que ha anat consolidant-se com un pol d'activitat i identitat per al poble, la biblioteca s'erigeix com una declaració d'intencions: aquí volem créixer amb sentit. I la cultura, si vol ser alguna cosa més que entreteniment de Festa Major, necessita espai. No només espai físic, sinó espai mental, institucional, simbòlic. Una biblioteca és, abans que res, una aposta pel que serem d'aquí a uns anys.

L'arquitectura de l'edifici, obra de l'estudi Ammarquitectes, recull molt més que funcionalitat: és una biblioteca pensada per a ser viscuda. Amb volums oberts, materials càlids i una relació fluida amb l'exterior (això és: amb els nois i noies del casal, amb els nens que juguen a la plaça després de l'escola, amb les partides de petanca, etc.), convida a entrar, a quedar-s'hi, a mirar enfora i

Les biblioteques no són aparadors d'afluència, sinó fonaments de civilització. Una biblioteca és una aposta pel que serem d'aquí a uns anys.

endins a la vegada. S'hi accedeix a peu, per la mateixa zona de Can Gruart que acull el casal, les sales d'actes i de creació artística, i al seu voltant hi ha una plaça que sembla feta a mida per a converses postlectura o presentacions de llibres a la fresca (suggeriment encobert).Aquest diàleg amb l'entorn no és només estètic. És polític i pedagògic. Perquè quan una biblioteca no està arraconada al fons d'un edifici municipal, sinó que ocupa un lloc visible, digne, central —arquitectònicament i emocionalment—, aleshores la lectura té més números de fer-se estructural. D'esdevenir part de la vida quotidiana. D'integrar dues coses que passen a dins aquesta vida quotidiana: la recerca del plaer a través del coneixement (això és la lectura) i el recolliment silenciós que ens cal en un món que no para de córrer i fer soroll.

Amb la inauguració de la biblioteca Carme Fàbrega, el club de lectura que condueixo des de fa un pileta d'anys ha trobat una nova casa. I molts altres veïns també. Ara, la

biblioteca s'ha convertit en refugi d'escriptors com jo, d'estudiants com jo, d'infants com jo, de jubilats com jo i de famílies com la meva. Un espai on es va a escriure, a documentar-se, a llegir, a respirar. Els llibres són, una vegada més, el pont entre persones tan diverses.I perdoneu que hi insisteixi: l'èxit de la inversió en cultura no es pot mesurar només per l'aforament, com no es mesura l'amistat pel nombre de trucades. O el prestigi social a xarxes pel nombre de *likes*. No en farem pas negoci, una biblioteca és un lloc on passen coses impagables: una nena que descobreix que li agraden els poemes; un nano que comença a escriure; una mare que reprèn el gust per llegir i el vol encomanar al seu fill apuntant-se junts al club de lectura familiar; un avi d'algú que aprèn a fer servir el mòbil amb paciència i dignitat. El valor d'aquestes escenes no es pot reduir a cap gràfic d'assistència.

Per tant, el més revolucionari que pot fer avui un ajuntament és això: crear llocs per créixer, per formar-se, per pensar, per imaginar. Llocs que no exigeixin res (pecuniari) a canvi i que ofereixin tot el que tenim: el coneixement acumulat de segles de literatura, pensament i ciència. Una biblioteca, en aquest sentit, és el millor patrimoni immaterial fet obra pública. Una invitació a deixar de ser només usuaris i començar a ser ciutadans.

L'èxit de la inversió en cultura no es pot mesurar només per l'aforament, com no es mesura l'amistat pel nombre de trucades.

La biblioteca de Vilablareix és exactament com ha de ser: una casa de paraules amb sostre alt, una plaça coberta on no plou però s'hi xopa la vida. Calen espais com aquest perquè el món no se'ns encongeixi. Perquè un poble amb biblioteca és un poble amb horitzó.

■

